

Fekete J. József

Miként lettem budapesti író (és nem veszítettem el egy barátot)

Sehogyan. Ez lenne a legkézenfekvőbb, legtömörebb és módfelett egyértelmű válasz a cím első (és talán második) sorában (is) felvetett kérdésre, ha igazából kérdésként fogalmazódott volna meg a cím, amennyiben kérdőjel jelezné a felvetés és felvezetés kérdésjellegét. Azonban nem így van, hiányzik a problémafelvetés mögül a kérdőjel, és ez így van jól, mert különben a nyilvánvaló válasz rövidre zárná az olvasóval felvenni szándékozott párbeszédet, és nem írhatnám le az alább következőket. Magam is kíváncsi vagyok, hány betű leírásához nyújt elegendő szabadságot egyetlen ki nem tett írásjel.

Úgy mondom el, ahogy történt.

Mégis inkább csak azt mondom el, ami ennek a történetnek a szempontjából lényeges. Azt azonban úgy, ahogyan történt. Többnyire.

Ötödik alkalommal hajóztunk be az évente fogadó írótábor helyszínére induló, alig több mint harminczemélyes, traktormotorral üzemeltetett sétahajóba, most kapitányostól is csupán négyen vagy öten voltunk a fedélzeten. A hajdanán szántáshoz és más mezőmunkához szokott motor könnyedén lendítette a habok közé a megviselt, egyébként még takaros vízi alkalmatosságot, a táborvezető lerohanó taktikájával pedig nem adott módot a magamfajta síksági, vízhez nem – még a pohárban sem – szokott halandónak az üdülőt üzemeltető, olykor a hajóskapitány tisztjét is betöltő barátunk korábbi, két színes történet között odavetett közlésére emlékezni, miszerint ez a hajó már utasokkal zsúfoltan kigyulladt a nyílt Dunán, egyik télen meg fogta magát, és minden előzetes jelzés nélkül elsüllyedt. A Dunai Hajós persze mindenkit megnyugtatott, hogy járművünk a legjobb állapotban van, és eleddig még nem szedett áldozatot.

Ilyesmire nem járhatott a fejemben, mert mire átértünk a sziget kikötőjéhez, megtudtam, mit üzennek az ismerősök, mi lesz az idej tábor stratégiája, és hogy egy év múlva hogyan látogat majd el a vezetőnk által szerkesztett folyóirat gárdája városomba. Vagyis a városba, ahol élek. Meg azt is, hogy az elkövetkező napokban melyik borpincéket tiszteli meg látogatásával az írótábor előkelő, és nem kevésbé nemzetközi legénysége. Már csak úgy, a mihez tartás végett.

A partraszállás hármassal örömmel járt: a táborvezető cipelte a kofferom a szálláshelyünkig, mivel szakadt az eső, az alul-fölül víz állapotát a fölülről zuhogó víz könnyebben elviselhető réme váltotta fel, és borok elfogyasztásának reménye szaporázta lépteinket. Viszonylag későn érkeztem, aznap mindenképpen utolsónak, így a társaság már összelepedett egymással és azzal a két katon vörösborral, amit táborvezetőnk elsősegélyként betermelt az eső okozta depressziós állapot leküzdése céljából, így a vártnál is szívélyesebben üdvözöltek. Régi haverok, akiket ez a tábor hozott össze, de számomra két arc új volt, az egyik, a festő (pedig) kisebbségi vérem, a másik, a költő-szerkesztő úgyszintén vérem, de ő egy másik országban él kisebbségként. Vagy kisebbségben. Baráti ölelések,

poharak koccanása, emelkedett hangulat, szinte mindenki egyszerre beszél. Csupán öreg barátom, a harcsabajusú erdélyi folyóirat-szerkesztő morfondírozik magában, néha mély lélegzetet vesz, aki nem ismeri, azt hinné sóhajt, pedig inkább valami szomorú nótára készül, de a dal minduntalan bennszakad, ahhoz is túl elkecseregett, hogy szomorú lehessen. Teljesen magába zárkózott, csak néha tett fel keményen provokatív kérdéseket földi-jének, a velem való közlekedése csupán arra szorítkozott, hogy figyelmes házigazdaként töltött az egyre gyakrabban kiürülő poharamba.

Az eső csillapodott, kivonultam a teraszra, hogy körbetekintsek az egy hétig birtokolható és bitorolható birodalmunkon. Nem vagyok vékony dongájú alkat, ha más is lett volna mögöttem a teraszon, a látvány jelentős részét eltakartam volna előle, de engem is eltakart bajuszos barátom fölém magasodó alakja, aki tőle szokatlan nesztelenséggel lépett elő a sötétből. Poharát mindenesetre készen kezében tartotta, mélyen a szemembe nézett, és megkérdezte, mi van velem. Hangsúlya azonban nem az érdeklődést tükrözte, hanem inkább számonkérő volt. Nem tudtam mire vélni a dolgot, meglepetésemben képtelen voltam eldönteni, mire kíváncsi – a magyarság otthoni helyzetére –, éppen azokban a napokban ruházott meg egy tóparti rendezvényen egy magyar fiatal egy szerb társaság –, arra, hogy hogyan él a családom, vagy az irigylésre nem méltó egészségügyi állapotomról kíván tájékozódni, netán irodalmi tevékenységem jelenlegi szakasza érdekl. Segített: még mindig ott élsz, ahol eddig, kérdezte. Persze, válaszoltam. Még hosszan, fürkészően nézett a szemembe, vállamra tette kezét, hümmögött egy keveset, majd azt mondta, jól van, és visszavonult a sötétbe.

Az éjszaka során ez a jelenet kísérteties egybevágósággal megisméltődött, annyi különbséggel, hogy szerkesztő barátom immár határozottabb volt, és azonnal azt kérdezte, valóban ott élek-e még, ugyanabban a városban, ahol eddig is. Igenlő válaszomra láthatóan megkönnyebbült, és újra visszavonult. Másnap délelőtt már azt kérdezte, hogy tegnap kérdezte-e, amit kérdezett. Amikor harmadszorra is megerősítettem, hogy sehozá nem költöztem, otthonom továbbra is a zöldnek és síknak nevezett város, elmondta, mi nyomta a szívét. Az egyik irodalmi folyóiratban, amely egyébként munkatársként jegyez, a nevem és szakmai besorolásom mögött lakóhelyem eddigi megnevezése helyett az jelent meg, hogy (Bp.). Vagyis, hogy budapesti író lettem. Tudtam, hogy a barátom minden keze ügyébe kerülő folyóiratot borítótól borítóig elolvas, nem hagyja ki még a kolofont se, amit felénk inkább impresszumnak hívnak, nem kételkedhettem tehát állításában, így közöltem vele, nem láttam, vagy ha igen, nem tűnt fel. Végre lelepleződött a titok, barátom másfél napig, de lehet, hogy azóta, hogy megtudta, a folyóirat szerint budapesti író lettem, azon morfondírozott, hogy miként hagyhattam egyszerre faképnél csapat-paport, hogyan fordítottam hátat azoknak, akik között éltem, akik miatt dolgoztam, és akik érdekében cselekedtem, földadtam mindent a bársonyosabb fővárosi élet kedvéért. Megmondom őszintén, magam is elcsodálkoznék azon, ha ugyanezt hallanám felőle.

Kételkedése csak harmad- vagy negyednap oldódott véglegesen, amikor az egyik napilap sportrovátát böngészve nagyokat kuncogott, majd a társaság előtt széles mosollyal adta elő újonnan szerzett ismeretét, miszerint mi ketten – alkatunknak megfelelően – indulhatunk súlyemelésben, mert kiderült, hogy a magyar potencianövelő szerek nem bizonyulnak doppingszernek, sem testtömegnövelő készítménynek – írta az újság –, amin még évődtünk egy ideig, hogy a súlyemeléshez valóban szükség van-e a magyar viagrára, vagy ez a szer éppen súlyemelésre ösztönzi-e a férfinépet.

Amikor a hajó visszafelé indult velem, mert úgy illik, hogy az utolsóként érkező az elsők között távozzon, átkísért a tábor teljes társasága, hogy a túloldali révcársárdában némi unicumok és sörök elfogyasztásával enyhítsük az egy évre szóló elválás keserveit. A parton már várt a nejem, a kocsink fekete fényezésén, a bal hátsó kerék fölött, terebélyes fehér folt éktelenkedett: otthoni bagolyfos volt. Hazahoztuk. Mármint a bagolyaszt az Opel Corsán. Meg egy megőrzött barátságot. Valahol belül.